

FRITT RETTSRÅD

Fritt rettsråd i prioriterte saker **uten** økonomisk behovsprøving:

Etter rettshjelploven omfatter et rettsråd nødvendig juridisk rådgivning og bistand fra advokat i anledning et aktuelt problem. Ytelsen omfatter råd og veiledning i rettslige spørsmål, informasjon om rettsregler samt rettslig bistand overfor offentlige myndigheter og private.

I noen type saker gjelder ikke kravet om økonomisk behovsprøving. Dette omfatter blant annet enkelte utlendingssaker, barnevernsaker, erstatning for urettmessig straffeforfølgning, erstatningssak mot gjerningsperson, tvangsekteskap og rett for fornærmede til konsultasjon med advokat før anmeldelse. Videre har vernepliktige i førstegangstjeneste krav på både fritt rettsråd og fri sakførsel i enkelte saker.

Fritt rettsråd i prioriterte saker **med** økonomisk behovsprøving:

Etter rettshjelploven § 11 annet ledd gis fritt rettsråd til den som fyller de økonomiske vilkårene for fri rettshjelp, og som har behov for juridisk bistand innenfor de sakfeltene som positivt er nevnt i bestemmelsen. Det er en forutsetning at bistand ikke dekkes av andre ordninger. Sakene som er nevnt i rettshjelploven er blant annet saker om familie og barn, opphør av husstandsfellesskap, personskadeerstatning, oppsigelse av husleieforhold, stillingsvernsaker etter arbeidsmiljøloven, voldsoffererstatning og klagesaker etter folketrygdloven.

FRI SAKFØRSEL

Fri sakførsel:

Rettshjelpsloven § 16 første ledd og § 17 tredje ledd angir alle de prioriterte sakstyper hvor fri sakførsel gis **uten** behovsprøving.

Dette gjelder saker som nevnt i § 11 første ledd nr. 4, 5 og 7, samt i følgende tilfeller:

- for den vernepliktige i militærnektersaker etter lov 19. mars 1965 nr. 3 om fritaking for militærtjeneste av overbevisningsgrunner.
- for den et tvangstiltak retter seg mot i saker om overprøving av administrative tvangsvedtak i helse- og sosialsektoren etter tvisteloven kap. 36
- for den private part i saker hvor søksmål er anbefalt av Stortingets ombudsmann for forvaltningen.
- for utlending i tilfeller som nevnt i utlendingsloven § 92 tredje ledd annet punktum og fjerde ledd eller for den som har rett til fri sakførsel etter statsborgerloven § 27 sjuende ledd annet punktum.
- til den som er begjært umyndiggjort eller som begjærer et vergemål opphevet etter umyndiggjørelsesloven.

- til den det oppnevnes advokat for i medhold av barneloven § 61 første ledd nr. 5.

Søknad om fri sakførsel kan innvilges til den som har **inntekt og formue under** bestemte grenser fastsatt av departementet, i saker som nevnt i § 11 annet ledd nr. 1–5.

I andre saker kan det unntaksvis innvilges fri sakførsel dersom det økonomiske vilkåret etter annet ledd er oppfylt og saken objektivt sett berører søker i særlig sterk grad. Ved vurderingen skal det legges vekt på om saken har likhetstrekk med saksfeltene i første og annet ledd.

Det kan også innvilges **fri sakførsel for visse forvaltningsorganer**.

Fri sakførsel kan innvilges i ankesaker etter lov 16. desember 1966 nr. 9 om anke til Trygderetten dersom de økonomiske vilkår i retthjelpsloven § 16 annet eller fjerde ledd er oppfylt.

Fri sakførsel innvilges uten behovsprøving i følgende saker:

- I saker som skal behandles av fylkesnemnda etter helse- og omsorgstjenesteloven.
- saker som skal behandles av fylkesnemnda etter kap. 7 i lov om barneverntjenester.
- saker for kontrollkommisjonen etter lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven) § 6–4.
- saker som skal behandles etter kapittel 5 i lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer.

Kilde: rettshjelpsloven og rundskriv G-12/05